

ei⁹ qđ agit qñq; ē p̄tū mortale⁹ qñq; veniale
Sciēdū m̄ q̄ ingratitudinē q̄ puenit ex p̄tō
mortali habet pfectā ingratitudinis rōnem. il
la q̄ puenit ex p̄tō veniali iperfectaz. Ad
primū ḡ dicēdū q̄ p̄petū veniale nō ē aliq̄
ingratus deo fīm pfectā ingratitudinis rōe;
habet m̄ aliquā d̄ ingratitudinis inq̄stū p̄tū
veniale tollit aliquē actū vtutis per quē deo
hō obsegt. Ad secūdū dicēdū q̄ ingratitu
do q̄ ē cū p̄tō veniali nō ē tria caritati s̄z ē
pter ipsam: quia nō tollit habituz caritatis s̄z
aliquē actū ipsius excludit. Ad tertiu⁹ di
cēdū q̄ idē Seneca dīc. 7° de beneficis.
Errat si q̄s estimat cū dicimus cū q̄ bñficiuz
dedit obliuisci oportere excutereno nos illi me
moriā rei: p̄sertim honestissime. cū ḡ dicim⁹
meminisse nō debet: hoc volumus itelligi p̄
dicare nō debet nec iactare. Ad quartum
dicēdū q̄ ille q̄ ignorat bñficiū nō ē igrat⁹ si
beneficiū nō recopēset: dūmedo sit parat⁹ re
copēsare si noscet. Est at laudabile qñq; vt il
le cui puidet bñficiū ignoret: tū p̄p̄tianis glo
rie vitationē: sicut bñlū Nicolaus aurū furtū
i domū p̄zciens vitare voluit humanum fa
torē. tū etiā quia i hoc ipso ap̄lī bñficiū facit
q̄sūlū verecūdie ei⁹ q̄ bñficiū accipit.

Ad quartu⁹ sic proce
dit. Videf⁹ q̄ igratis sint bñficia subtrahen
da. dī. n. S̄p. i. 6. Ingrati spes rāq; h̄yberna
lis glacies tabescet. nō aut̄ eius spes tabesce
ret si nō esset ei beneficiū subtrahēdū. ḡ sunt
subtrahenda beneficia igratis. P. Null⁹
debet alī p̄b̄ere occasiōne peccādi. s̄z igrat⁹
bñficiū recipiē sumit occasiōne ingratitudinis.
ḡ nō est igratio bñficiū dandū. P. In q̄s
peccat p̄ hoc ⁊ torquevit dī. S̄p. xi. sed ille
q̄ingrat⁹ ē bñficio accepto peccat s̄z bñficiū.
ḡ ē bñficio p̄uādus. A. 3. 5 ē quod dī. Lnc.
E. q̄ altissim⁹ benignus ē sup igratos ⁊ malos
s̄z el⁹ p̄ imitationē nos filios cē oportet vt ibi
dem dīcīs. ḡ nō debemus igratis bñficia sub
trahere. P. 8. 6 dicēdū q̄ circa igratiū duo ɔsi
deranda sūt. p̄ quidem q̄ ipē dign⁹ sit pati. et
sic certū ē q̄ meref⁹ bñficiū subtractiōe. Alio
modo ɔsiderādū ē q̄d oporteat beneficū fa
cere. p̄ nāq; oport̄ q̄ bñficiēs nō debet esse
facil⁹ ad ingratitudinē indicādā: q̄a frequēt̄ ali
quis vt Seneca dīc. q̄ n̄ reddidit ḡtū ē: quia
forte n̄ occurrit ei facultas aut debita oppor
tunitas reddidē. 2° debetēdere ad hoc q̄ de

igrato ḡtū faciat. qđ si nō p̄tō p̄mo beneficū
satissimē forte faciet seculo. si vero ex bene
ficis multiplicatis ingratitudinē augeat ⁊ pe
ior fiat debet a bñficio exhibitōe cessare
Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ auctoritas illa loq̄ q̄tū
ad id quod ingratus dignus ē pati. Ad se
cundū dicēdū q̄ ille q̄ igrato bñficio exhibet
nō dat ei occasiōne peccandi: s̄z magis ḡtū
tudinis ⁊ amoris. si vero ille q̄ accipit igrati
tudinis exinde occasiōne sumat nō ē danti im
putandū. Ad tertiū dicēdū q̄ ille q̄ bñfici
um dat nō statī se debet exhibere punitorē i
ḡtitudinis s̄z prius piū mediciū vt. s. iteratis bñ
ficiūs ingratitudinem sanet.

Einde ɔside
Drandū ē de vindicatōe. Et
circa hoc cr̄is quorū p̄ vir
vindicatio sit licita. 2° vir
sit sp̄alis virtus. 3° de mō
vindicandi. 4° in quos sit vindicta exercen
da.

Ad primu⁹ sic proce
dit. Videf⁹ q̄ vidicatio nō sit licita. Quicq;
n̄ viurpat sibi qđ dei ē peccat. s̄z vindicta pri
net ad dei: dī. n. Deut. 2. 3m alia l̄sqm. Di
bi vindictā ⁊ ego retribuā. ḡ oīs vindicatio ē
illicta. P. Ille de quo vindicta sumis nō to
lerat. sed mali sūt tolerandi: quia super illud
Can. 1. 2. Hic l̄lū m̄ sp̄ines. dīc glo. Nō sūt
bon⁹ qui mālos tolerare nō potuit. ḡ vindicta
nō ē sumēda de malis. P. Vindicta p̄ pe
nas sit ex q̄ib⁹ causafūn: or̄ seculis. s̄z lex
noua nō ē lex timoris ⁊ amoris vt Aug. dīc
S. Adamātiū. ḡ ad minus i nouo resō vindi
cta fieri nō debet. P. Ille dīcīs vindicare
se qui iuriā suas vlcicif. s̄z vt videf⁹ nō licet
etiā iudici in se delinqūtes punire: dicit. n.
Criso⁹ sup Math. Discam⁹ exēplo xp̄i nr̄as i
iuriās magnanimitē sustinere: dei at iuri
as nec vñq; ad auditiū sūfferre. ḡ vindicatio vi
des ē illicta. P. Petrii multitudinis ma
gis ē nociuū q̄ peccatiū vñi⁹ m̄: dī. n. Ecc.
26. A. tribus timuit cor m̄ē delaturā ciuita
tis. ⁊ collectionē pp̄li. s̄z te p̄tō multitudinis
nō ē vindicta sumēda: q̄a sup illud Math. 13.
Sinite vñq; crescere ne forte erradicet̄ in
ticū. dīc glo. q̄ multitudiō n̄ ē exēcīda nec
princeps. ergo nec alia vindicatio est licita.
Hed' contra. Nihil ē exēcīdum a deomis.

qd̄ ē bonū t̄ licitū. s̄z vindicta d̄ hostib⁹ ē ex pectāda a deo: d̄r. n. Luc. 18⁹ Deus nō faciet vindictā electoz suoz clamatiū ad se die ac nocte: q̄si dicēt: imo faciet. ḡ vindicatio non ē p̄ se mala t̄ illicta. **R**⁹ dicēdū q̄ vidicatio sit p̄ aliquid penale malū iſlictū peccanti. **E**st ḡ in vindicatore ſiderand⁹ vindicantis animus. **S**i. n. eius itentio ferat p̄ncipalit̄ in malū illi⁹ de q̄ vindicta sumis t̄ ibi geficit: nō ē oīo licitū. q̄a delectari ī malo alteri⁹ p̄tin⁹ ad oīū qd̄ caritati repugnat q̄ oēs hoīes d̄ bennus diligere. nec aliquis excusat si malū ī tendat illi⁹ q̄ sibi iūste itulit malū: ſic n̄ excusat aliquis p̄ hoc q̄ odit se odiēt: nō. n. debet hō ī aliū peccare p̄ phoc q̄ ille peccauit pri⁹ in ipſiū: hoc. n. ē vinci a malo: qd̄ apls. phib⁹ ad R. 12⁹ dicēs. **N**oli vinci a malo: s̄z vice ī bono malū. **S**i vero itentio vindicatis fera tur p̄ncipalit̄ ad aliquid bonū ad qd̄ puniunt̄ p̄penā peccātis: putq̄ ad emēdationē peccātis: vel ſaltē ad cohibitionē ei⁹ t̄ q̄terē aliorū t̄ ad iusticie ſeruationē t̄ dei honorez: pōt eē vindicatio licta alys debitiss circumstātys ſeruat. **A**d p̄mū ḡ dicēdū q̄ ille q̄ ſim ḡ dū ſu ordinis vindictā exercet ī malos: non vſurpat ſibi qd̄ dei ē: s̄z vtiſ p̄tate ſibi vñut⁹ vſceſſa. d̄r. n. ad R. 12⁹ de p̄ncipe terreno. q̄ dei minister ē vindex in irā ei⁹ ḡ male agit. ſi āt p̄ter ordinē dīne institutionis aliḡ ſidi cta exerceat: vſurpat ſibi qd̄ dei eſt. t̄ iō pec cat. **A**d ſecūdū dicēdū q̄ mali tolerātur a bonis ī hoc q̄ ab eis p̄pas iūriaz patiēter ſuſtinet ſim q̄ oportet. nō aut̄ tolerāt eos vt ſuſtineat iūriaz dei t̄ p̄moz: dīc. n. Crifo⁹ ſup Math. In p̄p̄ys iūriys eē quēpiā pa tieē laudabile ē. iūriaz āt dei diſſimulare nimis ē ſpiū. **A**d trū dicēdū q̄ lex euangely ē lex amorl. iō illis q̄ ex amore bonū op ant: q̄ ſolū p̄p̄e ad euangelium p̄tinēt nō eſt ti mori ſicutēdū p̄ penas: s̄z ſolū illis q̄ ex amore nō mouēt ad bonū: q̄ ſi numero ſint de ecclesia: nō t̄i merito. **A**d q̄rtū dicēdū q̄ ī iūria q̄ inſerf̄ pſone alicui qn̄q̄ reduidat ī de um t̄ ī eccliaz: t̄ ſic debet aliḡ ſpropriā iūriā vlcisci: ſicut p̄z de Helia q̄ fecit ignē dīcēdere ſup eos q̄ venerāt ad ipsū capiēdū: vt legif. 4⁹ Regl. p. t̄ ſiliē Heliseus maledixit pueris eū iridentib⁹: vt h̄r. 4⁹ Regl. 2⁹. **H**ilue ster papa excoicauit eos q̄ eum in exiliū miſerūt vt h̄r. 23. q. 4. **I**nq̄stū vo iūuria ī aliquē illata ad el⁹ pſona p̄tin⁹: d̄z eā toleraſt patiēt

ſi expediat: b̄mōi. n. p̄cepta patientie intelli genda ſūt ſim p̄parationē q̄i: vt Aug⁹ dicit in li⁹ de ſermōe dñi īmōte. **A**d quintū dicēdū q̄ q̄i tota multitudo peccat ē de ea vidi cta ſumēda vel q̄tū ad totā multitudinē ſic Egypty ſubmersi ſūt ī mari rubro p̄sequētes filios iſrl̄yt h̄r. Exo. i4⁹ t̄ ſicut ſodomite perierūt vſliter. vel quātu ad magnā multitudi nis p̄tē. ſicut p̄z Exo. 32⁹ ī pena eoꝝ q̄ vītu lū adorauerāt. qn̄q̄ vero ſi ſperēt multorūz correctio: debet ſeuieritas vidicte exerceri in aliquos paucos p̄ncipaliores qb̄ punitis ce teri ſrēat. ſic oīs N̄ueri. 25⁹ mādauit ſuſpēdi p̄pli p̄ncipes p̄ pctō multitudis. ſi āt nō to ta multitudo peccauit ſi p̄ pte ſuic ſi p̄nt ma li ſecerni a bonis debet ī eos vindicta exerce ri ſi t̄i hoc fieri poſſit ſine ſcadalo aliorū. ali oq̄n parcēdū ē multitudini t̄ detrahēdū ſe ueritati. t̄ eadē rō ē de p̄ncipe quē ſequitur multitudino: tolerādū. n. ē pctō ei⁹ ſi ſine ſcadalo multitudinis puniri n̄ poſſet: niti forte eſſet tale pctō p̄ncipis qd̄ magis nocēt mul titudini vel ſqualiter vel t̄p̄aliter q̄ ſcadaluſ qd̄ exinde ouiret.

Ad ſecūdū ſic pro

cedit. **V**ideſ q̄ vindicatio nō ſit ſpālis vītus ab alys diſtincta. **S**ic. n. remunerāt boni. p̄ bis q̄ bñ agūt: ita puniūt mali. p̄ bis q̄ male agūt. ſz remuneratio bonoz nō p̄tinet ad ali quā virtutē ſpālē: ſz ē ac̄l̄ cōmutatiue iuſtie. ḡ pari rōne t̄ vindicatio non debet poni ſpālis vītus. **A**d actū illū nō debet or dinari ſpālis vītus ad quē hō ſufficien̄ dis ponit p̄ alias vītutes. ſz ad vindicādū mala ſufficient diſponit hō p̄vītutē ſorititudinis t̄ p̄zelū. nō ḡ vindicatio debet poni ſpālis vītus. **C**uilibet ſpāli vītuti aliqđ ſpāle vi tū opponi. ſz vindicatiō n̄ videſ opponi ali quod vītū ſpāle. ḡnō ē ſpālis vītus. **D**ē q̄ Tulli⁹ ponit eā p̄tē iuſtie. **R**⁹ dicēdū q̄ ſicut p̄hs dīc in 2⁹ ethicoz: aptitudo ad vītutez inēt nob a nā. līc̄z ſp̄lemetū vītutē ſit paſſiuetudinē vel p̄ aliquid aliam cām. vñ p̄z q̄ vītutes p̄ficiūt nos ad p̄ſequendū ſbito mō iſclinatoes nāles q̄ptinent ad ius nāle. t̄ iō ad quālibet iſclinatoem nāle determinatā ordinaſ aliquā vītus ſpālis. ē āt quedā ſpālis iſclinatio nature ad remouēdū nocumētuz vītū t̄ aīalib⁹ datur vīs irascibilis ſepatiz a vi cupiſibili. repellit aut̄ hō nocumētuz p̄ hoc

¶ se defendit huius iurias ne ei ferantur: vel illatas iam iniurias vlciscit: non intentio nocendi sed intentio remouendi nocentia. hoc autem punitus ad vindicationem: dic. n. Tullius in sua rhetorica quod vindicatio est pro qua vis aut iuria et deo quicquid obscurum est. ignominiosus defendendo aut vlciscendo, ppulsat. unde vindicatio est spalis virtus. Ad primum ergo dicendum quod si fecopessatio debiti legalis pertinet ad iusticiam mutuationis recopensatio at debiti moralis quod nascitur ex particulari beneficio exhibito pertinet ad virtutem generalis: ita enim punitio peccatorum secundum quod pertinet ad publicam iusticiam est actus iusticie comutatus secundum autem quod pertinet ad iniunctitatem alicuius personae singularis a quo iniuria propulsata pertinet ad virtutem vindicatiois. Ad secundum dicendum quod fortitudine disponit ad vindictam remouendam, probibet. s. timorem piculi iminenter. zelus autem secundum quod ipso iuratur amoris iuratur punita radietur vindicatiois: per alios vindicat iniurias dei vel proximorum quos ex caritate reputat quasi suas. cuiuslibet autem virtutis actus ex radice caritatis procedit: quia ut Gregorius dicit in quadam omelie. Nihil habet viriditatis ramum boni opis si non procedat ex radice caritatis. Ad tertium dicendum quod vindicatioi opponuntur duo virtus. unde quod per excessum. s. peccatum crudelitatis vel semper que excedit mensuram in puniendo. aliud autem est virtus quod existit in defectu: sicut cum aliquis est nimis remissus in puniendo. Unde dominus per prophetam iherusalem. Qui parcit vigebit filium suum. virtus autem vindicatiois existit in hoc ut homo secundum oportunitas debita mensuram in vindicando conseruet.

Ad tertium sic procedit. Videamus quod vindicatio non debet fieri per nas apud homines consuetas. Occidere non homines est sed dea eradicatio eius. sed dominus mandauit Matthaeus 12. quod clementia per quae significatur est filii neque non era dicarentur. quod peccatores non sunt occidenti. Propter quod mortaliter peccatum eadem pena videtur digni. si ergo aliqui peccantes mortali morte puniuntur: videamus quod oportet morte puniri. quod per se est falsum. sed cum aliquis per peccatum manifeste ex hoc peccatum ei manifestat quod videtur esse nocuum multitudini quod ex exemplo peccatum sumit occasionem peccandi. quod videtur quod non sit pena mortis per aliquum peccatum insigenda. Et hoc est quod in lege domini bis homini pene determinatur ut ex scriptis patrum. Regule dicendum quod vindicatio in tantum licita est et virtuosa iuramentum tedit ad cohibendum

ne malorum cohibetur at alio a peccando quod affec-
tum virtutis non habet per hoc quod timetur amittere aqua-
rum plus amatur quam illa quod peccando adipiscitur. al-
timor non expescit peccatorum. et id per subtractionem oportet
ut quod homo maxime diligit est virtus iusta de peccatis in
medio. hoc sicut at quod homo maxime diligit vita in colu-
mitate corporis: libertate sui. et bona exteriora:
puta diuitias: patriam et gloriam. et id ut Augustinus re-
fert. 21. de ciuii dei. octo genera penarum in legi
bus esse scribit Tullius. s. mortem: per quam tollitur
vita: verbera et talionem: et s. oculum per oculum per
dat per quam amittitur quod corporis in columnitatem: serui-
tute et vincula per quod perdit libertatem: exiliu per quod
perdit patriam: danu per quod perdit diuitias: agmina-
riam per quam perdit gloria. Ad secundum ergo dicendum
quod dominus prohibet eradicari clementiam quoniam tunc ne
similiter cum eis eradicetur tristitia: sed quoniam prius era-
dicari malum per mortem non solum sine piculo: sed etiam
cum magna utilitate bonorum. et id in talibus causa po-
test pena mortis peccatoribus infligi. Ad secundum
dicendum quod oportet peccates mortali alter digni-
sunt morte etiam in quantum ad futuram retributionem
quod est secundum veritatem divini iudicij. sed punitus vi-
te sunt magis medicinales. et id illis solis peccatis
pena mortis infligit qui in genere penitentia alioz cedunt.
Ad tertium dicendum quod quoniam simul cum culpa
innotescit et pena vel mortis vel quecumque alia
qua homo horret: ex hoc ideo uolutas eius a peccando
abstrahitur: quia plus terret pena quam ab-
liciat exemplum culpe.

Ad quartum sic procedit. Videamus quod vindicatio sit exercenda in eos qui in uoluntarie peccauerunt. Uolutas non enim non
negligit voluntate alterius. sed in quantum punit pro alio
secundum illud Propterea. Ego sum de celoles visitas
figuram patrum in filios in terra et quarta generatione
unde pro peccato Cham Chanaan filius eius male
dictus est: ut habet Genesim 9. Sic etiam peccante le-
pro transmittitur ad posteros: ut habet 4. Regule.
5. sanguis etiam Christi pene reddit obnoxios
successores iudeorum qui dixerunt Matthaeus 27. sa-
guis eius super nos et super filios nostrorum. legis eti-
az per peccatum Achaban populus istius traditus est in manu
hostium: ut habet Iosue 7. et per peccatum filiorum Beli
ide populus corruerit in aspectu philistinorum: ut habet
per Regule 4. quod aliquis in uoluntariis est puniendus.
Et illud solum est uoluntarius quem est in potestate hominis
sed quoniam pena inferitur per eo quod non est in eius potestate. si
per vitium leprosum aliquis removetur ab administrati-
one ecclie. et per paupertatem aut maliciam ciuium

ecclesia pdit cathedrā ep̄alē. ḡ nō solū p pecato voluntario v̄dicta infert. **P.** Ignorātia causat inolūtarū. s̄z v̄dicta q̄nq̄ exer̄et in aliq̄s īgrantes: paruuli. n. sodomitaz̄ lic̄z haberēt īgratiā iuicibile: cū parētib̄ tñ perierunt: ut legif̄ H̄en. 19. filiū etiā paruuli p pctō Datan & Abiron p̄ter cū eis absorti sūt vt b̄r N̄ueri. 16. bruta etiā aīalia q̄ carēt rōne iussa sūt interfici. p pctō amalechitaz̄: vt b̄r p̄ Regl. 15. ḡ v̄dicta q̄nq̄ exerceſ ī inolūtarios. **P.** Coactio maxime repugnat voluntario. sed aliquis qui timore coactus aliq̄o pct̄i cōmittit: nō propter hoc reatu pene evadit. ḡ v̄dicta exerceſ etiā ī inolūtarios. **Amb.** dīc sup̄ Lucā q̄ nauicula ī qua erat Judas turbat. vñ & Pet̄r q̄erat firm̄ meritis suis turbat alienis. s̄z Pet̄r nō volebat pct̄i Jude. ḡ q̄nq̄ inolūtari punitur. **S**z h̄c q̄ pena debet pctō. s̄z oē pct̄i est voluntarii vt dīc Auḡ. ḡ in solos voluntarios exerceſe v̄dicta. **V**dicēdū q̄ pēa dupl̄ pōt cōsiderari. **Q**no f̄m rōne pene. et f̄m hoc pena nō debet nisi pctō: q̄a per penaz̄ reparaſ equalitas iuſticie inq̄stū ille q̄ peccando nimis fecutus ē suā voluntatē aligd̄ h̄c suā voluntatē pati. vñ cū oē pct̄i sit voluntarii etiā originale vt ē habitū ē: cōsequēs est q̄ nullus puniſt hoc mō nīſi p eo q̄ voluntarie factū est. **A**lio mō pōt cōſiderari pena iq̄stū ē medicina n̄ solū sanatiua pct̄i p̄teriti: s̄z etiā p̄seruatiua a pct̄o futuro vel etiā p̄notiua ī aliq̄o bonū. et f̄m hoc aliq̄s inēdū puniſt sine culpa: nō tñ sine cā. **H**ciendū tñ q̄ nūq̄ medicina subtrahit maī bonū vt p̄moueat mi nus bonū: sic medicina carnalis nūq̄ cecat oculū vt sanet calcaneū. q̄nq̄ tñ infert nocu mētū in minorib̄ vt meliorib̄ auxiliū p̄stet. et quia bona spūglia sūt maxima bona. bona aut̄ tp̄alia sūt minima. iō q̄nq̄ puniſt aliquis ī tp̄alibus bonis q̄b̄sq̄ culpa: cuī modi sunt plures pene p̄stis vite dīnit̄ inſlēte ad būliationē vel probationē. nō aut̄ puniſt aliquis ī spūglibus bonis sine pp̄ria culpa: neq̄ in p̄ti: neq̄ in futuro: q̄a ibi pene nō sūt medicie: s̄z cōsequēt spūalem dānationē. **A**d p̄mū ḡ dicendū q̄ vnius b̄o pena spūali nūq̄ p̄niſtur pro pctō alteri: q̄a pena spūalis p̄niz ad aliam f̄m quā quilibet ē liber sui. **P**ena at̄ tē porali q̄nq̄ vñ p̄niſt p̄ pctō alterius tripliſt rōne. p̄ qdē q̄a vñ b̄o tp̄alit ē res alterius. et ita ī pena eī etiā ī p̄niſt: sic filiū f̄m corp̄

sūt q̄dā res p̄ris. et sui q̄dā res vñor̄. **A**lio ī q̄tū pct̄i vnius deriuat̄ in alterū vel p̄imi tationē: sicut filiū imitanſ pct̄a parētū. et ser ui pct̄a dñor̄ vt audaciūs peccat̄. ul̄ p̄ modū meriti: sicut pct̄a subditorū merent̄ pct̄ores prelatū f̄m illud Job. 33. **Q**ui regnare faē bo minē ypocritam prop̄ pct̄a ppl̄i. vñ & p̄ pct̄o David ppl̄i numerant̄ ppl̄is ifsl̄ punit̄ est. vt b̄r. 2° **R**egl. v̄l. siue etiā p̄ aliqualē oſēfū seu dissimilat̄dem: sicut etiā inēdū boni s̄l̄ punit̄ tp̄alit̄ cū malis: q̄a eoꝝ pct̄a nō redar guerunt vt Auḡ dīc in p̄ de ciui. dei. 3° ad cōmēdandū vnitatē huāne societatis ex qua vñ̄ debet p̄ alio sollicit̄ eē ne peccet. et ad d̄ testationē pct̄i dū pena vñī redundant̄ ī oēs quasi oēs essent vñū corpus vt Auḡ dīc it̄ pct̄o Achān. qd̄ aut̄ dñs dīc: visitans pct̄a pa rētū ī filios ī tū & q̄rtā gnātōem: magis v̄deſ ad mīam q̄ ad seueritatē p̄inere: dū n̄ statū vndictā adhibet: sed expectat ī postez vt vel saltē posteri corrigant̄. s̄z cōfēt̄ ma licia posteror̄ q̄li n̄ccē ē vñtione ifserri. **A**d secūdū dīcēdū q̄ sicut Auḡ dīc: iudiciū hu manū debet imitari dīnū iudiciū in manifeſtis dei iudicys q̄bus hoīes spūaliē dānat̄ p̄ prop̄o pctō. occulta v̄o dei iudicia qb̄ tp̄alit̄ aliq̄s punit̄ abiq̄ culpa: non pōt huānū iudi cū imitari: q̄a bō nō pōt p̄rehendere horū iudicior̄ rōnes vt sciar qd̄ expeditat vñicuiq̄ & iō nūq̄ f̄m huānū iudiciū aliq̄s debet pu nī ſine culpa pena flagelli vt occidat̄ v̄l̄ mu tileſ vel v̄beret. **P**ena aut̄ dāni punit̄ aliq̄s etiā f̄m huānum iudiciū etiā ſine culpa ſed nō ſine cauſa. et hoc tripliciter. **U**nō ex hoc q̄ aliq̄s inep̄ reddit̄ ſine ſua culpa ad aliq̄o bonū h̄ndū vel cōsequēdū: ſicut prop̄ viriū lepre aliq̄s remouet̄ ab administratiōe ecclie. et p̄p̄ bigamiam vel iudiciū ſanguinis aliq̄s ip̄edif̄ a ſacris ordinib̄. 2° q̄a bonū ī quo dā niſicat̄ non ē pp̄ziū bonū s̄z cōeſicut̄ q̄ aliq̄ ecclia bēat̄ epat̄ p̄tinet ad bonū totī ciuitatis nō aut̄ ad bonū clericor̄ tñ. 3° quia bonū vnius dependet ex bono alterius: ſicut in cri mine leſe maiestatis filiū amittit bēditatē p̄ pctō parentis. **A**d tū dīcēdū q̄ paruuli dīno iudicio ſimil punit̄ tp̄alit̄ cū parenti bus. tū q̄a ſūt res parētū & ī eis etiā parētes punit̄: tū etiā q̄a b̄o ī eoꝝ bonū cedit: ne ſi re ſeruarēt̄ cōnt̄ imitatores p̄aſne malicie. et ſic giuiores penas mererēt̄. ī bruta v̄o aīalia et quascūq̄ alias irrationales creaturas v̄dicta

exerceat: quia pro hoc puniunt illi quoniam sunt. et iterum per detestationem petri. Ad quantum dicendum quod coactio timoris non facit similes iuoluntarii sed habet voluntarii mixtum ut sed habitus est. Ad quantum dicendum quod habet in modo per petrum Iudee ceteri apostoli turbabantur: sicut per petrum unum puniunt multitudine ad unitatem commendandam ut dictum est.

Einde discide

Ratiandum est de virtute et virtutis oppositis. Circa virtutem autem quantum quantum est: per virtutem virtus sit virtus. Quod vero sit spalis virtus. Tertium sit per iusticie. Quartum magis declinet in minus.

Ad primus sic procede

dicitur. Videatur quod veritas non sit virtus. Prima. non virtus est fides cuius obiectum est veritas. cum ergo obiectum sit prius habitus et actus. videatur quod veritas non sit virtus sed aliquid prius virtute. **P**ropter hunc dicitur in 4. ethicoz. ad virtutem pertinet quod aliquis virtute extrema circa seipsum. et neque maiora neque minoria. sed habet non sparsa laudabile: neque in bonis: quia ut dicitur prophetam. Laudet te alienus et non os tuum nec etiam in malis: quia haec quosdam dicitur Isaiae. Decatulus suus quis si sodoma predicatorum nec absconditur. ergo veritas non est virtus. **P**ropter quis virtus aut est theologica aut istrella etiatis aut moralis. sed veritas non est virtus theologica: quia non habet deum per obiectum: sed rei opales: dicitur nam. **T**ullius quod veritas est per quam immutata ea quae sunt aut fuerunt aut futura sunt dicuntur. sicut etiam non est virtus intellectus alius: sed finis eorum. neque etiam est virtus moralis: quia non consistit in medio inter sparsum et divinitum: quanto non. aliquis plus dicitur veritate tanto melius est. ergo veritas non est virtus. **S**ed haec quod prophetus in 2. et 3. ethicoz ponit veritatem inter ceteras virtutes. Secundum dicendum quod veritas duplum accipi potest. Uno enim sumitur per veritatem aliquis dicitur veritatem. et sic veritas non est virtus: sed obiectum vel finis virtutis: sic nam accepta veritas non est habitus quod est genus virtutis: sed equalitas quodam intellectus vel signi ad rem intellectam et significatam: vel etiam rei ad suam regulam ut in primo habitus est. Alio potest dici veritas quod aliquis veritatem dicit sumitur per eam aliquis dicitur verax. et talis virtus siue veracitas non est quod sit virtus: quia habet in se dicere veritatem est bonum actus virtus aut est quod bonum facit honestum. et opus eius bonum reddit. **A**d primum ergo dicendum quod rō illa procedit de veritate primo modo dicta. **A**d secundum dicendum

dum quod virtutem id quod est circa seipsum in quantum est confessio veri est bonum ex gratia. sed hoc non sufficit ad hoc quod sit virtutis actus: sed habet regis et ulterius debet circumstantias vestias: et si non obserueretur actus vitiosus. et summa habet vitiosum est quod aliquis sine debita causa laudet seipsum etiam de veritate. vitiosum est etiam quod aliquis petrum suum publicet quod se de habet laudando vel glorificando utiliter manifestando. **A**d tertium dicendum quod ille qui videtur per se proferat aliqua signa virtutis rebus. vel bona vel aliquo facta extirpora aut quascumque res extirporum circa habent modum aut res sunt sole virtutes morales ad quas etiam pertinet virtus extirporum membrorum summa quod sit per ipsum voluntatis. unde veritas voluntatis non est virtus theologica neque intellectualis: sed moralis. **E**s autem in medio inter sparsum et divinitum duplex. uno quod est ex parte obiecti. alio ex parte actus. **E**x parte quod est ex parte obiecti: quia verum summa ratione importat quoddam equalitatem. equale autem est medium inter maius et minus. unde ex hoc modo quod aliquis dicitur videtur de seipso medium tenet inter eum quod est majora dicitur de seipso. et inter eum quod est minoria. **E**x parte autem actus medium tener in quantum verum dicitur quod oportet et summa quod oportet. sparsum autem dicitur illi quod est inopportune ea quod sua sunt manifestata. defecitus autem operatur illi qui occultat quod manifestare oportet.

Ad secundum sic procede

Cedat. Videatur quod veritas non sit spalis virtus. Verum non et bonum conseruatum. sed bonitas non est spalis virtus: quoniam omnis virtus est bonitas: quia bonum facit honestum. ergo veritas non est spalis virtus. **P**ropter manifestatio ei quod ad ipsum hominem pertinet est actus veritatis de qua nunc loquimur. sed habet pertinet ad qualibet virtute: quibusnam virtus habet manifestatio quod per ipsum actum. ergo veritas non est spalis virtus. **P**ropter veritas vite dicitur quia sicut recte vivit: ut per ipsam definitionem etiatis sit positiva. ergo veritas non est spalis virtus. **P**ropter veritas videatur id est et simplicitas: quod est etiam oppositum simulacionis. sed simplicitas non est spalis virtus: quia facit intentionem rectam quod regit in omni virtute. ergo etiam non est spalis virtus. **S**ed haec quod in 2. ethicoz connumeratur aliis virtutibus. Secundum dicendum quod ad rationem virtutis habet in actu hominis iuuenit spalis rō bonitatis: non est quod ad habet disponit hominem per spalem virtutem. cum autem bonum